

BİRDEN FAZLA İŞVERENDEN ÜCRETLERE VERGİ İNCELEMESİ

Maliye, 2018 yılında birden fazla işverenden ücret geliri elde edenlerin bunları beyan edip etmedikleri konusunda soruşturma başlattı. Bu durumdaki kişilere bugünlerde Vergi Dairesi Başkanlıkları bünyesindeki denetim koordinasyon müdürlükleri yazılar gönderiyor.

İ dareler de dijitalleşiyor. Dijitalleşen vergi idareleri de daha hızlı ve kapsamlı çalışıyor.

17.03.2019 tarihli Ekonomist yazımın konusu "Birden fazla işverenden edinilen ücret gelirlerinin beyanı" idi. O yazımda Gelir Vergisi Kanunu'na (GVK) göre gerçek kişilerin 2018 yılında "birden fazla işverenden" elde edilen ve belli tutarları aşan ücret gelirlerinin beyan zorunluluğunu belirtmiştim. Bu yazıda ise dijitalleşen vergi idarelerine somut örnek, "Birden çok işverenden kazanılan ücret gelirlerinin" Gelir Dairesi Başkanlığı'nın gerçek kişiler nezdinde başlattığı soruşturma hakkında olacak.

Bugünlerde birden çok işverenden ücret geliri sahibi gerçek kişilere Vergi Dairesi Başkanlıkları bünyesindeki denetim koordinasyon müdürlükleri yazılar gönderiyor. Bu kişilere, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) verileri kullanılmak suretiyle yapılan analizler sonucunda birden fazla işverenden 2018'de elde edilen fakat beyan edilmeyen ücret gelirlerinin olduğu bildiriliyor. Ancak SGK verilerinin eksik veya hatalı olabileceği düşüncesiyle olsa gerek, yazı gönderilen gerçek kişilere alternatifler sunularak bu gelirleri "pişmanlıkla beyan" veya neden beyan etmediklerini "zah" etmeleri isteniyor. Aksi takdirde, "vergiye tabi ücret gelirinin" tespiti için takdir komisyonuna başvurularak gelir takdir edileceği, vergi salınacağı ve ceza kesileceği belirtiliyor.

BEYAN NİYE?

Ülkemizde "ücret gelirleri" kaynakta kesinti (stopaj) yapılmak suretiyle vergilendiriliyor. İşverenler, istihdam ettiği kişilerin ücretlerinden vergi kesip sorumlu olarak vergi dairesine bu vergileri ödüyor. Ancak işveren takvim yılı başında bordrosunda olmayan bir çalışanı yıl içinde istihdam ettiğinde kişinin aynı yılda bir önceki işverendeki "kümülatif vergi matrahını" takip etmek zorunda değil. Bu nedenle, birden çok işverenden elde edilen ücretlerin beyannameyle gelir sahibince bildirilmesi gerekiyor.

GVK, gelir tarifesindeki artan oranlılık nedeniyle yıllık

beyanname ile toplam gelirlerini beyan ederek vergi dilimlerinden kaynaklanan ek vergiyi ödeme sorumluluğunu, gelir sahibi "çalışana" yüküyor.

İŞVEREN DEĞİŞİKLİĞİ NEDİR?

Çalışanlar bir takvim yılında bir veya birden fazla iş değiştirebilir. İşveren değişikliklerinin sebepleri farklı olabilir. Çalışanlar kendi iradeleri ile iş değiştirebildikleri gibi farklı uygulamalar sonucu da işveren değişikliği ile karşılaşılıyor. Türk Ticaret Kanunu'na göre yapılan devir ve birleşmeler, aynı şirketler grubunda bir şirketten başka bir şirkete personel devirleri de işveren değişikliği olarak ortaya çıkabiliyor. Bu durumlarda işveren değiştiren kişi, birden fazla işverenden ücret geliri elde ediyor. Dolayısıyla, 2018 yılında birden fazla işverene hizmet veren gerçek kişilerin, ilk işverenden sonraki ücretler toplamının 34 bin TL'yi aşması halinde ücret gelirlerini yıllık beyanname ile beyan etmeleri gerekiyor. İş değişikliğinin bir diğer nedeni ise ikale sözleşmeleri olabiliyor.

İKALE SÖZLEŞMESİYLE ÖDENEN ÜCRETLER

İkale ile iş ilişkisinin sonlandırılması sonrasında çalışana işverence yapılan ödemeler ücret kesintisi yapılarak ödeniyordu. Bu ödemelerin ücret stopajına tabi olmadığı gerekçesiyle yargıya taşınan uyuşmazlıklar oldu. Bunun üzerine 2018'de yapılan yasa değişikliğiyle GVK'nin 25'inci maddesi istisnaları arasına "işsizlik nedeniyle verilen tazminatlar ile işe başlatmama tazminatlarının gelir vergisi stopajına tabi olmadığı" açıklığa kavuşturuldu.

Aynı yasa değişikliğiyle, 27 Mart 2018 öncesinde "ikale sözleşmesi" kapsamında yapılan "ödemeler" üzerinden tahsil edilen gelir vergisi, çalışanların düzeltme zamanaşımı içerisinde vergi dairelerine başvurmaları ve dava açmamları, açılmış davalardan vazgeçmeleri şartıyla bu ödemelerden yapılan vergi kesintilerinin iade edilmesi düzenlendi. Birçok kişi davalardan vazgeçti veya dava açmadı.

Dolayısıyla 27 Mart 2018 öncesinde "ikale sözleşmesi"

ile kendilerine ödeme yapılan kişiler de beyana veya izaha davet kapsamında olabilir. Bu durumda olup, birden fazla işverenden gelir elde etmiş ve kendilerine Maliye'den yazı gelenler bu durumu izah nedeni olarak açıklayabilir. Çünkü bu tür ödemelerin ücret olmadığı yasa değişikliğiyle düzenlendi.

İŞÇİ DEĞİLSİN AMA GELİRİN ÜCRETİ

Üretim faktörlerinden biri olan işgücüne yapılan ödemeler ücret sayılmaktadır. Fakat vergi mevzuatına göre bazı ödemeler de bir işverene tabi olarak çalışılmasa da "ücret" sayılıyor. Aşağıdaki görevler karşılığında yapılan ödemeler de "ücret" sayılmaktadır:

● Yönetim ve denetim kurulları başkanı ve üyelerine, tasfiye memurlarına bu sıfatlarında dolayı ödenen veya sağlanan para, mal ve menfaatler,

● Bilirkişilere, resmi arabuluculara, eksperlere, spor hakemlerine ve her türlü yarışma jürisi üyelerine ödenen veya sağlanan para, ayın ve menfaatler.

Bu görevleri nedeniyle kişilere yapılan ödemeler "huzur hakkı" da olsa "birden fazla işverenden elde edilen ücret" kapsamına girmekte ve beyan edilmediyse yıllık beyan kapsamına girmektedir.

BİRDEN ÇOK İŞVEREN NEDİR?

Dolayısıyla nedeni ne olursa olsun, birden çok işverenden stopaj yapılmış ücret geliri sahiplerinin, ilk işverenden aldıkları stopaja tabi tutulmuş ücret gelirleri toplamı 34 bin TL'den fazlaysa, ilk işverenden elde edilen de dahil olmak üzere tüm ücretlerini "yıllık beyanname" ile vergi dairesine bildirmelidir.

Bu durumdaki gelir sahibi, ilk işverenden alınan ücretin hangisi olduğunu serbestçe belirleyebilir. Diğer bir deyişle, ücret geliri elde edenler; ücret kesinti suretiyle vergilendirildiği sürece en yüksek ücret gelirini birinci işverenden alınan ücret sayıp, az ücret veya ücretlerin toplamını birden sonraki işverenden alınan ücretler olarak dikkate almakta serbesttir.

Ücret geliri dışında beyana tabi gelir elde edilmesi durumunda da birden fazla işverenden ücret geliri elde eden kişi ilk işverenden alınan hariç, ikinci işverenden alınan ücret geliri 2018 yılında 34 bin TL'lik beyan eşikini aşmazsa, ücret gelirlerini yıllık beyannameye dahil etmez.

GEÇMİŞ YILLAR NE OLACAK?

Maliye'nin birden fazla işverenden 2018'de elde edilen ücret ve ücret sayılan gelirleri takibi 2018 içindir. Ancak

benzer şekilde 2018 yılından önce birden çok işverenden gelir elde edenlerce beyan edilmeyen son beş yıla ait ücretlerin de takibi söz konusu olabilir. Bu nedenle son beş yıla ait gelirlerin (zamanaşımı süresi içinde) pişmanlıkla verilip verilmemesi de gelir sahiplerince değerlendirilmelidir. Son beş yıl için beyan eşikleri aşağıdaki tablodaki gibidir.

ÜCRETLERDEN İNDİRİM MÜMKÜN MÜ?

Beyanname vermek durumunda olanlar bu gelirlerden aşağıdaki indirimleri (ilgili sınırlamalar dahilinde) yapabilirler:

- Kendileri, eş ve çocukları için ödenmiş hayat ve/veya şahıs sigorta primleri,
- Kendileri, eş ve çocukları için ödenmiş eğitim ve sağlık harcamaları,
- Bağış ve yardımlar,
- "Melek yatırımcı" indirimi.

BEYAN VE ÖDEME NASIL?

Maliye'den gelen yazıya göre kendi durumunu analiz eden kişiler, "yıllık beyanname verme sonucuna" varırlarsa beyanlarını "pişmanlık" ile vermelidir. Akabinde 2018 yılı ilk taksit ödeme süresi geçmiş bulunan gelir vergisini, ödemenin geciktiği her ay ve kesri için gecikme zammı oranındaki "pişmanlık zammı" ile bildirimde bulunduğu tarihinden başlayarak 15 gün içinde ödemelidir. Bu sayede pişmanlıkla verilen beyan üzerine tahakkuk eden vergi için ceza kesilmez. Kendilerine yazı gelen kişilerin işverenlerine veya beyan konusunda uzman kişilere danışmanlarında fayda var.

Vergide pişmanlık, vergi cezasını ortadan kaldırır!

SON BEŞ YIL İÇİN BEYAN EŞİKLERİ	
Yıl	Tutar (TL)
2014	27.000
2015	29.000
2016	30.000
2017	30.000
2018	34.000

